Prima instanţă: Judecătoria Chişinău (sediul Centru), judecător Violeta Gîrleanu
Dosarul nr. 2a-468/24
2-23025820-02-2a-31012024

D E C I Z I E

31 octombrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

în componenţă:
Preşedintele completului, judecătorul Anton Marina
Judecătorii Mămăligă Natalia
Cojocaru Olga

examinând, în lipsa părților, apelul declarat de SRL ”Express Leasing & Microcredit”,

în cauza civilă, examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ”Express Leasing & Microcredit” împotriva lui Neliubin Dmitri, Neliubina Svetlana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) din 13 octombrie 2023, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial,-

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantului.

La data de 03 martie 2023 SRL ”Express Leasing & Microcredit” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Neliubin Dmitri, Neliubina Svetlana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat, că în baza contractului de credit nr.***** din 26.08.2020, SRL ”Express Leasing & Microcredit” a acordat lui Neliubin Dmitri, un împrumut în sumă de 11 203,69 dolari SUA, cu termen de rambursare până la data de 26.08.2026. Valoarea totală a contractului de credit nr.***** din 26.08.2020, constituia suma de 21 399,11 dolari SUA, care urma a fi restituită în 72 rate lunare a câte 290,27 dolari SUA, în termenii indicați în graficul de achitare.

Menționează reclamanta că, în baza procesului-verbal de negociere a clauzelor contractuale din 26.08.2020, condițiile contractului de credit sus menționat, au fost negociate în mod individual cu pârâtul Neliubin Dmitri.

Precizează reclamanta că, în solicitarea de finanțare a împrumutului, pârâtul Neliubin Dmitri a menționat la rubrica scopul împrumutului activitatea de antreprenor și, anume, pentru a-și dezvolta afacerea pe care o deține SRL „Termo Inox Grup”.

Susține că, în vederea asigurării rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor și a altor plăți aferente, pârâtul a constituit gajul asupra bunului mobil, conform contractului de gaj al bunurilor mobile nr.*****-G din 26.08.2020, investit cu formulă executorie prin acordul părților pct.1.14 din contract, după cum urmează: autoturism marca ”,BMW”, model X5, nr.caroserie *****, anul producerii 2007, n/î *****, la valoarea de gaj în sumă de 11 203,69 dolari SUA.

Conform contractului de fidejusiune nr.215/2020/NEL/NEL din 26.08.2020, încheiat între SRL ”Express Leasing & Microcredit” și Neliubina Svetlana, ultima și-a asumat obligațiunea de a achita integral datoriile pârâtului față de reclamant, în cazul neexecutării la timp a obligațiunilor de plată, conform contractului de credit nr.***** din 26.08.2020.

Notează reclamanta că pârâții au încălcat condițiile contractului de credit (capitolul V al contractului), din care cauză au fost somați despre faptul că, dacă nu vor fi achitate ratele restante la credit în termenul stabilit, reclamantul o să fie nevoit să se adreseze cu o cerere de chemare în judecată privind încasarea datoriei. Debitorul gajist Neliubin Dmitri a venit cu propunerea de a transmite automobilul marca ”BMW”, model X5 în posesia creditorului gajist în scopul vinderii bunului și acoperirii datoriilor pe contractul de credit nr.***** din 26.08.2020.

La data de 09.04.2021, în baza actului de transmitere a bunului gajat, debitorul gajist Neliubin Dmitri a transmis bunul gajat autoturism marca ”BMW”, model X5, nr.caroserie *****, anul producerii 2007, n/î ***** în posesia creditorului gajist SRL ”Express Leasing & Microcredit”, cu defecțiunile menționate în actul din 09.04.2021 privind transmiterea autoturismului.

În scopul comercializării autoturismului sus-menționat, reclamantul a comandat evaluarea acestuia pentru stabilirea prețului real de piață. Evaluarea a fost efectuată de către SRL ”Expert Grup Consulting”, care în baza raportului de evaluare nr.12590 din 13.04.2021 a stabilit valoarea de piață al autoturismului marca ,,BMW”, model X5, anul producerii 2007, n/î *****, în sumă de 214 000 lei (10 039 euro), valoarea de lichidare 171 930 lei (8 066 euro).

În procesul de executare a gajului, de către reclamant au fost suportate cheltuieli suplimentare, aferente vânzării automobilului în mărime de 8 204,85 lei, compusă din: 2 628,85 lei - cheltuieli de vânzare la licitație; 386 lei - înregistrarea preavizului; 500 lei - evaluarea bunului preluat în posesiune; 1 100 lei - auto revocare; 2 640 lei - cheltuieli de parcare; 950 lei - cheltuieli pentru publicarea anunțului în Monitorul Oficial Cheltuielile de 9 845,82 lei, sunt confirmate prin facturile cu numerele și seria: *****; EAA *****; EAA 0*****; AAI *****; AAI *****; EAA *****; AAL *****; AAI *****; EAA *****; AAI *****; AAI *****; EAA *****; AAI *****; AAI *****; EAA *****.

Conform contractului de vânzare-cumpărare nr.34/2021/LUC/EXP din 30.09.2021, autoturismul a fost comercializat persoanei terțe la prețul de 184 506 lei, în urma licitației care a avut loc la data de 29.09.2021 pe adresa mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare *****, menționează că vânzarea bunului mobil a avut loc la a 4-a licitație.

Relatează reclamanta că, din suma parțială a vânzării bunului în mărime de 176 705,70 lei au fost stinse mai întâi cheltuielile suplimentare rezultate din exercitarea

gajului în mărime de 9 845,82 lei (176 705,70 lei - 9 845,82 lei - 166 859,88 lei) și au rămas 166 859,88 lei/17,67 dolari SUA = 9 443,12 dolari SUA. La data de 04.10.2021 a fost transferată cealaltă sumă din vânzarea bunului în sumă de 7 800,30 lei/17,66 dolari SUA = 441,69 dolari SUA, astfel, a rămas suma de 9 884,81 dolari SUA (9443,12 dolari SUA + 441,69 dolari SUA = 9 884,81 dolari SUA).

La situația din 01.02.2021, datoria restantă a pârâților Neliubin Dmitri și Neliubina Svetlana pe contractul de credit nr.***** din 26.08.2020 constituia suma de 11 955 91 dolari SUA, cu titlu de datorii restante. Datoria de 11 955,91 dolari SUA este formată din 11 177,37 dolari SUA cu titlu de împrumut + 588,06 dolari SUA cu titlu de dobândă contractuală calculată până la data de 01.02.2021 + 190,48 dolari SUA cu titlu de comision lunar calculat până la data de 01.02.2021. Cu suma rămasă după vânzarea bunului gajat 9 884,81 dolari SUA a fost închis mai întâi comisionul lunar 190,48 dolari SUA, dobânda contractuală 588,06 dolari SUA, conform următorului calcul: 9 884,81 dolari SUA - 190,48 dolari SUA - 588,06 dolari SUA = 9 106,27 dolari SUA și parțial cota-parte a împrumutului conform calculului: 9 106,27 dolari SUA -11 177,37 dolari SUA = 2 071,00 dolari SUA.

La data de 28.12.2022, prin reclamația cu nr.3702, reclamantul a solicitat pârâților achitarea datoriilor restante formate pe contractul de credit ***** din 26.08.2020 la care aceștia nu au reacționat.

Solicită reclamanta SRL ”Express Leasing & Microcredit” încasarea, în mod solidar, de la Neliubin Dmitri și Neliubina Svetlana în folosul SRL ”Express Leasing & Microcredit” datoria restantă în suma de 4 580,49 dolari SUA și taxa de stat în sumă de 2 575 lei.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 octombrie 2023, s-a admis parțial acțiunea înaintată de SRL ”Express Leasing & Microcredit” și s-a încasat în mod solidar, de la Neliubin Dmitri, și Neliubina Svetlana, în beneficiul SRL ”Express Leasing & Microcredit”, în baza contractului de credit nr.***** din 26.08.2020, datoria la credit în mărime de 2 071,10 dolari SUA dolari SUA, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii, dobânda de întârziere în mărime de 293,36 lei, cheltuieli de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 1 176,90, cheltuieli pentru înștiințarea publică în mărime de 245 lei. În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ” Express Leasing & Microcredit”, s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 27 octombrie 2023 SRL ”Express Leasing & Microcredit” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 octombrie 2023, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea respingerii cerințelor formulate față de Neliubin Dmitri și Neliubina Svetlana, cu emiterea unei hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Argumentele părților.

În motivarea apelului reprezentantul apelantei și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond doar în privința pretenției neadmise de încasarea a dobânzii de întârziere.

În acest context reprezentantul apelantei a menționat, că conform pct.8.3 din Contractul de împrumut nr. NE/20/H120 din 26 august 2020 creditorul poate cere achitarea dobânzii de întârziere de 9 puncte procentuale peste rata dobânzii contractuale pentru perioada între data scadentă a plăţii expirate şi data achitării efective a plății, iar conform pct.8.4 din Contract dobânda de întârziere sau după caz penalitatea se calculează numai asupra sumei împrumutului neachitat.

A susținut în acest sens, că din formula de calcul a dobânzii de întârziere nu este utilizată nici rata de bază a BNM și nici rata de referință a BNM, dar este utilizată rata dobânzii contractuale.

Astfel consideră, că trimiterea făcută de instanța de fond în textul hotărârii la prevederile art.2 din Legea BNM nr. 548 din 21.07.1995 nu are nici o relevanță la spețа dată și este aplicată eronat.

La fel, consideră că, instanța de fond eronat a calculat dobândă de întârziere doar pentru perioada 28.01.2023-08.02.2023, invocând că pârâtul nu a fost pus în întârziere mai înainte de aceasta dată.

Sub acest aspect reprezentantul părții a indicat, că prin acordul părţilor, reflectat în Graficul de plăţi (anexa nr.l la contractul de credit nr. ***** din 26 august 2020), s-a stabilit clar data pentru achitarea fiecărei plăţi contractuale și anume, debitorul urma să efectueze achitarea primei plăţi contractuale la 25.09.2020 în mărime de 290,27 dolari SUA, la data de 26.10.2020 în mărime de 290,27 dolari SUA, la data de 26.11.2020 în mărime de 290,27 dolari SUA , însă debitorul nu a efectuat plata din 25.09.2020, plata din 26.10.2020 a efectuat-o în mărime insuficientă de 150,72 usd în loc de 290,27 dolari SUA şi a mai efectuat o plată în data de 10.11.2020 în mărime insuficientă de 69,69 dolari SUA în loc de 290,28 dolari SUA, corespunzător la data următoarei plăţi de 26.11.2020 debitorul deja era în întârziere cu cota parte din corpul împrumutului în mărime de 256,31 dolari SUA, la care a început calculul dobânzii de întârziere. După a venit timpul la următoarea plată din 25.12.2020 care nu a fost achitată şi corespunzător s-a adăugat următoarea cota parte a împrumutului neachitat de 104,64 dolari SUA, corespunzător cota parte de împrumut neachitat a format deja 256,31+104,64=360,95 dolari SUA, la care s-a calculat dobândă de întârziere.

Subsidiar a accentuat, că la materialele dosarului este anexat Avizul de exercitare a dreptului de gaj din 01.02.2021(recepționat de debitori) în care este indicată datoria de 20791.01 dolari SUA, notificarea privind condiţiile planificate de vânzarea bunului gajat din 19.04.2021, la fel recepţionate de debitorii Neliubin, în care foarte clar este stipulată datoria debitorilor de 17921,07 dolari SUA, cît și reclamaţia nr. 3702 din 28.12.2022, recepţionată de debitorii Neliubin, în care foarte clar este stipulată datoria după vînzarea bunului gajat de 4399,17 dolari SUA.

usd.

A specificat, că conform Directivei 2011/7/UE cu privire la combaterea întârzierii în efectuarea plăţilor în tranzacţiile comerciale, ale cărei reguli au fost transpuse parţial în

prevederile codului civil cu referire la termenul executării obligaţiilor, efectuarea plătii de către debitor ar trebui să fie considerată întârziată, în scopul stabilirii dreptului de a percepe dobânzi pentru efectuare cu întârziere a plăţilor, în cazul în care creditorul nu are la dispoziţie suma datorată la scadenţă. Conform aceleaşi directive, în cazul întârzierii în efectuarea plăţilor, normele legale permit creditorului să perceapă dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăţilor, fără a fi necesară o notificare prealabilă referitoare la neîndeplinirea obligaţiilor contractuale sau o altă notificare similară care să reamintească debitorului obligaţia sa de a efectua plata. Aşadar dobânda de întârziere curge din momentul scadenţei obligaţiei, nefiind necesară vreo notificare a debitorului despre întârziere. Lipsa necesităţii unei notificări este o abordare recunoscută şi în instrumentele-model în dreptul contractelor la nivel internaţional şi european.

Respectarea termenului de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 13 octombrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 27 octombrie 2023, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

Aprecierea instanței de apel.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Colegiul reține că acțiunea înaintată de SRL ”Express Leasing & Microcredit” împotriva lui Neliubin Dmitri, Neliubina Svetlana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă.

Potrivit art. 276[3] alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

În conformitate cu art. 276[4] alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind

de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin.(1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin.(1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Potrivit art. 9 alin. (1), (2) lit. a), h) din Codul civil, (1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

În conformitate cu art.10 alin.(1) și (2) din Codul civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu

bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Potrivit art.11 alin.(1)-(2) din Codul civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic. În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În conformitate cu art.774 alin.(1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art.775 alin.(1) din Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. În temeiul art.776 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art.858 alin.(1)-(2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Potrivit art.1763 alin.(1)-(3) din Codul civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobânzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. Contractul de credit se încheie în scris. Față de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit nu reiese contrariul.

Conform prevederilor art.1242 alin.(1) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutătorul) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art.901 alin.(1) din Codul civil, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

În corespundere cu art.912 alin.(1) din Codul civil, creditorul are dreptul de a obține plata silită a sumelor de bani datorate ajunse la scadență.

Conform prevederilor art.942 alin.(1) din Codul civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale.

În temeiul art.9 alin.(1) CPC instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Din actele cauzei Colegiul constată că la 26.08.2020, SRL ”Express Leasing & Microcredit” și lui Neliubin Dmitri au încheiat contractul de credit nr.*****, prin care ultimul a primit un împrumut în sumă de 11 203,69 dolari SUA, cu termen de rambursare până la data de 26.08.2026. La fel, conform condițiilor contractuale, SRL ”Express Leasing” s-a obligat să-i acorde lui Neliubin Dmitri împrumutul la rata dobânzii de 15,95% anual, comision de acordare a împrumutului în mărime de 499, 48 dolari SUA, comision de administrare lunar în mărime de 47,62 dolari SUA, (f.d.9-12).

Conform ordinului de plată nr.3753 din 26.08.2020, se atestă că Neliubin Dmitri a primit de la SRL ”Express Leasing” suma de 179 616,65 lei (f.d.88).

La data de 26.08.2020, în vederea garantării restituirii împrumutului a fost încheiat și contractul de fidejusiune nr.215/2020/NEL/NEL, în temeiul căruia Neliubina Svetlana, s-a obligat să răspundă solidar cu debitorul Neliubin Dmitri, în fața creditorului pentru executarea obligațiilor aferente contractului de credit din 26.08.2020, , în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare de către debitor a acestor obligații. (f.d.17-18).

La 09.04.2021, între SRL ”Express Leasing & Microcredit” și Neliubin Dmitri, a fost întocmit act privind transmiterea bunului gajat în posesiunea creditorului gajist, prin care Neliubin Dmitri, a transmis în posesiunea SRL ”Express Leasing & Microcredit”, cu scopul vânzării obiectul contractului de gaj nr.*****-G din 26.08.2020, și anume automobilul de model „BMW X5”, nr.caroserie *****, anul producerii 2007, n/î ***** (f.d.27, verso).

La data de 30.09.2021, între SRL ”Express Leasing & Microcredit” și Luchița Serghei, a fost încheiat contractul de vînzare-cumpărare a bunului gajat nr.34/2021/LUC/EXP din 30.09.2021, bunul gajat autoturismul model „BMW X5”, anul producerii 2007, n/î *****, fiind vândut la suma de 184 506 lei (f.d.69-70).

Din vânzarea bunului mobil, au fost stinse cheltuielile rezultate din exercitarea gajului în mărime de 9 845,82 lei, comisionul lunar – 190,48 dolari SUA, dobânda contractuală – 588,06 dolari SUA și parțial cota-parte a împrumutului – 9 106,27 dolari SUA. Astfel, după stingerea cheltuielilor nominalizate, datoria pârâților la împrumut constituie suma de 2 071,10 dolari SUA.

Totodată, Colegiul atestă că în scopul soluționării amiabile a litigiului, reclamanta SRL ”Express Leasing & Microcredit” a expediat în adresa debitorilor Neliubin Dmitri și Neliubina Svetlana notificarea nr.3702 din 28.12.2022(f.d.86), potrivit căreia au fost somați în vederea achitării datoriei, comunicând și privind consecințele ce vor surveni în

cazul neonorării obligațiunilor sale, notificări lăsate fără răspuns și executare, motiv pentru care s-a adresat cu prezenta acțiunea în judecată.

La data de 17 februarie 2023, SRL ”Express Leasing & Microcredit” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Neliubin Dmitri și Neliubina Svetlana privind încasarea datoriei restante în sumă de 4580,49 dolari USD, compusă din împrumutul restant-2071,10 dolari USD, dobînda de întîrziere -2509,39 dolari USD și cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 1575 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată cu încasarea în mod solidar de la Neliubin Dmitri, și Neliubina Svetlana, în beneficiul SRL ”Express Leasing & Microcredit”, în baza contractului de credit nr.***** din 26.08.2020, datoria la credit în mărime de 2 071,10 dolari SUA dolari SUA, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii, dobânda de întârziere în mărime de 293,36 lei, cheltuieli de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 1 176,90, cheltuieli pentru înștiințarea publică în mărime de 245 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței, la data de 27 octombrie 2023, SRL ”Express Leasing & Microcredit”, contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Totodată, reieșind din revendicările formulate în prezenta acțiune, Colegiul constată că reclamanta apelantă, SRL ”Express Leasing & Microcredit”, pretinde în temeiul contractului de credit nr. ***** din 26.08.2020 și încasarea în mod solidar din contul pârâților intimați Neliubin Dmitri și Neliubina Svetlana, a împrumutul restant în sumă de 2071,10 dolari USD și a dobînda de întîrziere în sumă de mărime de 293,36 lei și cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 1575 lei, pretenții admise parțial de către instanța de fond.

Conform dispoziției art.373 alin.(1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, astfel încât instanța de apel urmează să se pronunțe doar asupra pretenției de încasare a dobânzii de întârziere în mărime de 2509,39 dolari USD.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererile de apel, instanța de apel constată că soluția a fost dată de către instanța de fond este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

În susţinerea opiniei enunţate, instanţa de apel reţine, că în baza pct. 8.3 din contractul de credit nr. ***** din 26.08.2020 pîrîtul Neliubin Dmitri s-a obligat pentru utilizarea creditului să achite lunar creditorului dobînda în mărime de 9 puncte procentuale peste rata dobînzii contractuale pentru perioada între data scadentă a plății expirate și data efectivă a plății.

Conform art.1764 al.(1) Cod civil, părțile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante.

Art.942 al.(1) Cod civil stipulează că, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobânda de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la al.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legii speciale. (2) Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract. (3) Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plăţii este mai mic decât rata legală a dobânzii de întârziere. (4) În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispoziţiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere. (5) Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadență cu justificare, debitorul datorează doar dobânda de întârziere la rata prevăzută la art.874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobândă de întârziere. (6) Orice clauza contrară dispoziţiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.

Astfel, odată fiind stabilit faptul neonorării obligației de rambursare a împrumutului și faptul aflării în întârziere a debitorului, instanța de apel consideră că instanța de fond în temeiul pct.8.3 din Condițiile Generale ale Contractului de împrumut, precum şi conform art. 942 Codul Civil, just a dispus spre încasare de la Neliubin Dmitri și Neliubina Svetlana în beneficiul SRL ”Express Leasing & Microcredit”, dobânda de întârziere în mărime de 293,36 lei pentru perioada 28.01.2023-08.02.2023. Or, instanţa de fond a conchis că intimații Neliubin Dmitri și Neliubina Svetlana se consideră puși în întârziere de la data de 28.12.2022, urmare a somaţiei din 28.12.2022 privind împrumutul restant și dobânda de întârziere, fiindu-le acordat termen de achitare până la 28.01.2023 (f.d.86).

În acest context, nu pot fi reținute argumentele apelantei SRL ”Express Leasing & Microcredit” SRL, precum că prima instanţă în mod eronat şi-a întemeiat soluţia în baza ratei de bază a BNM, dar nu a dobânzii contractuale, în condiţiile în care Recomandarea nr. 13 ,,Privind relaţia rezonabilă dintre dobânzile practicate pe piaţa financiară nonbancară și rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei” a Curţii Supreme de Justiţie prevede, în calitate de indicator, a fi luată în calcul rata de referinţă interbancară (CHIBOR) publicată de Banca Naţională a Moldovei, care se aplică în valută națională.

La fel, în conformitate cu art. 94 alin. (1) şi 96 alin. (1) şi (1^1) din Codul de procedură civilă, instanţa de fond just a compensat apelantei reclamante cheltuielile de judecată suportate în legătură cu prezentul proces.

Prin urmare, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantă, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței.

Din cele enunțate, Colegiul reține și că instanța de fond a stabilit toate circumstanțele și raporturile juridice care au importanță pentru soluționarea cauzei, a apreciat corect probele din dosar prezentate de către participanții la proces, aplicând corect legea materială și legea procedurală, astfel constatând legalitatea hotărârii în întregul ei.

Totodată, Colegiul ține să remarce că apelanta SRL ”Express Leasing & Microcredit” SRL, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

În această ordine de idei, având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. art.276^3, 276^4, 385 lit. a) și 389- 390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de SRL ”Express Leasing & Microcredit”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 octombrie 2023, în cauza civilă examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ”Express Leasing & Microcredit” împotriva lui Neliubin Dmitri, Neliubina Svetlana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele completului,
judecătorul Anton Marina

Judecătorii Mămăligă Natalia

Cojocaru Olga